

בסמל טבא

קובץ

האור לחיים

שנה
שמינית

מאמרים ושיחות

מרו ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבו שליט"א

פרשת בראשית תשפ"ו

אמנת השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
19:18	18:38	* 17:49	
19:14	18:36	17:47	ת"א
19:15	18:37	17:47	חיפה
19:17	18:38	17:48	ב"ש
* לנוהגים 40 דק': 17:29			

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014   02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת בראשית תשפ"ו

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

1 ..... לכל נקודה יש משמעות

פרשה למעשה:

10 ..... לוותר ולוותר

18 ..... מטרת הבריאה

22 ..... הכוחות האדירים שבאדם

לכל נקודה יש משמעות

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (בראשית א, א).

אלוקים היא. ולא זו בלבד אלא שלסדר אותיות הא"ב וצורותיהן השונות יש משמעות מדויקת ומכוונת.

רוח אפינו, נר המערבי רבנו חיים בן עמר בעל ה"אור החיים" הקדוש

כעתב הקדמה
נפלאה, בה הוא
מבאר את מעלת
התורה הקדושה
ומהותה.
בתוך דבריו הוא
כותב: "המכתב
מכתב אלוקים
הוא, ואמרות ה'
בהם ה' חמדות
גנוזות. והאותיות
יגידו למנו, וקוציהן
למעלה מהם,
כעבר היו מעבירים
מסרים על ידי
ציורים. במקום
לכתוב אותיות
ולצרפן למילים,
היו מציירים ציפור,
פרח, שושנה
וכדומה, והקורא
היה מחבר את
הציורים זה לזה,
ועל פי זאת היה
מבין את המסר
העולה מהם.

**"אם יבוא שומע
וידעה למחוק נקודה
אחת שנראית לו
מיותרת, או ליישר
קו אחד שנראה לו
עקום - הריהו הורס
במעשדו את הבניין
כולו!"**

את זו דרש רבי עקיבא עם נקודות הכסף, אל סודם יכספו ואל רוח החיה כמהלכת אות נפשם שאפה רוח דעת יראת ה' לחיים".

אולם אותיות התורה אינן חלילה כמו אותיות שאר הלשונות, שנקבעו בצורה שרירותית על ידי חכמי אומות העולם.

התורה אינה חלילה וחס ספר שנכתב וסוגנן בידי אדם, אלא מכתב צורת אותיות התורה נקבעה על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, וכפי

והרזים, קיבל משה רבנו מסיני. כל הסברות והפולפולים של הרשב"א, הריטב"א, המהרש"א, המהר"ם שיף, הנתיבות, קצות החושן וכל מפרשי התורה שבכתב ובעל פה - נאמרו למשה רבנו בסיני.

כל סודות הבריאה וכל מה שיש בעולם - כימייה, ביולוגיה, זואולוגיה ועוד - הכל נאמר למשה רבנו בסיני ונרמז בתורה.

אומנם לא כל אחד יכול לגלות ולרדת לעומק הסודות הללו, אבל הכל גנוז בתורה. ואכן משה רבנו, שהיה שלם בכל, השיג בשערי הבינה את כל חכמות העולם הגנוזות בתורה הקדושה.

ממשיך ה"אור החיים" הקדוש בדבריו הנפלאים:

שאמרו חז"ל (שבת קיד ע"א): "אל"ף ב"ת - אלף בינה, גימ"ל דל"ת - גמול דלים". הגמרא ממשיכה ומבארת כי לאות ג' יש רגל הצועדת לעבר האות ד', שכן דרכו של גומל חסדים לרוץ אחר דלים, ואילו האות ד' אינה פונה לעבר האות ג', כיון שהמקבל יש לו בושה מכך שהוא נהנה מאחרים.

הרי לנו כי גם בצורת האותיות קבע הקב"ה סודות עילאיים, רמזים ולימודים מאלפים.

הקב"ה כתב את התורה בצורה עמוקה מאוד, כאשר לכל אות ולכל צורה יש משמעות וכוונה. אותיות התורה ספורות ומזוככות ואין להוסיף או להחסיר אפילו אות אחת שלא מן המסורה.

את כל הסודות, הכוונות, הרמזים

להצלחת
מנחם בן מלכה

קו מאור תורה לנפש אדם הבאה להופיע, נקבה תסובב גבר, הן הן גבורותיו להשכיל להיטיב נר מוכן להעלותו בב' מאורות הגדולים".

הקב"ה, שכתב את התורה שבכתב, עשה כמעשה הבנאי המשרטט את הקווים לתוכנית הבנין, וכמו כן התורה שבכתב היא הבסיס לכל התורה שבעל פה.

התורה שבכתב היא המשפיעה, כמו הַגָּבֵר, והתורה שבעל פה היא המקבלת, כמו הנקבה, וכוחה של הנקבה - במקרה זה - רב יותר מזה של הגבר. שכן מצינו שהתורה שבעל פה מְשַׁנָּה את דברי התורה, כמו שנאמר בעונש מכת בית הדין (דברים כה, ג) "אֲרַבְּעִים יָכֶנּוּ לֹא יִסֶּיף", ובתורה שבעל פה פירשוהו ארבעים חסר אחת [רק ל"ט מלקויות] (מכות פ"ג, מ"י).

אולם הן הן גבורותיו של הקב"ה, שנתן רשות לחכמי הדורות לפרש את דבריו שבתורה שבכתב. צירוף שתי התורות, שני המאורות הגדולים, מטיבים לנשמתו של אדם,

"ויכתוב משה את התורה הזאת מפי אלוקים, מילה במילה, ספורות תיבותיה, מנויות אותיותיה, מי זה ימלל ספורות דעות, באו יחד בדיבור אחד אשר הכין בחכמה נעלמה, שם באר מים חיים".

אי אפשר להשיג את התורה בשלמותה ובמלואה. יש בה כל כך הרבה פירושים שנדרשים מכל מילה, מכל אות, עד כי אין בנמצא מי שיכול לבטא במילים את כל דבריה. נעלמה היא מעיני כל חי. באר מים חיים.

והוא ממשיך: "ככתבן נאמרו הדברים מפי קדוש, הן חסר הן יתיר בסדר להשכיל". כל אות בתורה הקדושה נכתבה בכוונה ובדקדוק. גם מילה שנראית לנו כחסרה אות, או שיש בה אות מיותרת, נכתבה כך כדי שנשכיל להבין וללמוד הלכות ועניינים רבים המרומזים בחסרות וביתרות הללו.

כעת הוא עובר לדבר על התורה שבעל פה: "כתב להורותם נטה

המשולה לנר, ומעלות ומדליקות את אוֹרָה.

גם הכהן הגדול מאחיו, הסבא קדישא מרנא ה"חפץ חיים" זצ"ל היה רגיל להמשיל את התורה למפה של בניין רב קומות שמשרטט ארכיטקט.

למי שאינו מבין, נראה השרטוט כקשקוש אחד גדול. הוא מלא בקווים עקומים, בנקודות שחורות ובעיגולים שונים ומשונים המלכלכים את הדף הלבן הגדול. כמובן, רק מי שמבין יודע שלכל נקודה, לכל קו, יש משמעות עמוקה, וכל הבניין כולו תלוי בהם ועומד עליהם.

ואם יבוא שוטה וירצה למחוק נקודה אחת שנראית לו מיותרת, או ליישר קו אחד שנראה לו עקום - הריהו הורס במעשהו את הבניין כולו! כל שינוי קל בשרטוט מסוכן, והרה גורל, ועלול לגרום להתמוטטות הבניין כולו!

כך בתורה, אם יבוא מישהו ויחליט למחוק אות אחת מהתורה הקדושה, ולומר: 'זה כבר לא אקטואלי להיום. צריך להתאים את התורה לזמן...' וכיוצא בזה, הריהו כאותו שוטה הרוצה למחוק קו אחד - שלא מוצא חן בעיניו - משרטוט של הארכיטקט. מחיקת אות אחת מהתורה הקדושה, חלילה וחס, היא **הַחֲרַבַת עוֹלָם!**

הגמרא (עירובין יג"א) מספרת על רבי מאיר שבא אצל רבי ישמעאל, "אָמַר לִי: בְּנִי! מַה מְלַאכְתָּךְ? אִמַּרְתִּי לוֹ: לְבַלָּר [סופר] אֲנִי. אָמַר לִי: הוּא זֶהִיר בְּמִלְאכְתָּךְ, שְׂמִלְאכְתָּךְ מְלַאכְת שָׁמַיִם הִיא, שְׂמָא אַתָּה מַחְסֵר אוֹת אַחַת אוּ מֵיִתֵּר אוֹת אַחַת - נִמְצָאָת מַחְרִיב אֶת כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ".

רש"י מביא דוגמא למחסר אות: "וה' אלוקים אמת" אם תחסר אל"ף מהמילה "אמת" - הרי אתה מחריב, ודוגמא למייתר אות: "וידבר ה'" אם תוסיף אות אחת למילה "וידבר" ותכתוב "וידברו" - נמצאת מחריב את העולם.

משום כך תלמידי החכמים, הממציים את עומק העיון בתורה, נקראים "בְּנָאִים", וכמו שדרשה הגמרא (ברכות סד ע"א) את הפסוק (ישעיהו נד, יג) "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'", - "אַל תִּקְרִי בִּנְיָךְ אֵלָּא בּוֹנִיךְ". הם, הדורשים את התורה שבכתב, בונים על פיה את כל התורה שבעל פה, על כל פרטיה ודקדוקיה, דרשותיה והסתעפויותיה.

חכמי התלמוד הם שידעו לקרוא את השרטוט של התורה שבכתב, ששורטט באצבע אלוקים, ועל פיו לבנות את הבניין כולו.

דוגמא נוספת לאותו רעיון הוא הגלובוס. נוכל לראות בו מדינות גדולות, המשתרעות על פני שטח גדול, אך ישנן גם כְּאֵלוֹ שגודלן כגודל נקודה זעירה. כל בר דעת מבין כי מי שימחק ממנו נקודה קטנה - מחק מדינה שלימה!

שוטה שבעולם! הקו הזה שנראה בעיניך כקו עקום - הוא זה שמעמיד את הבניין כולו ישר, על תילו!

אם משהו מהתורה הקדושה נראה לך לא הגיוני, לא נוח, לא מתאים - **הבעיה היא בך!** בסכלותך ובטיפשותך אינך מבין שהתורה מעמידה את כל העולמות כולם, וכל שינוי - וְלוֹ הַזְעִיר בִּיּוֹתֵר - מחריב עולמות! התורה - ישרה, אתה הוא העקום!

אין לעשות בתורה הקדושה שום שינוי, וכבר אמר הכתוב (שמות יט, יב): "הִשְׁמְרוּ לָכֶם עֲלֹת בְּהָר וְנִגַּע בְּקִצְהוּ, כֹּל הַנִּגַּע בְּהָר מוֹת יוֹמָת".

התורה שבכתב היא הארכיטקטורה, התוכנית, לכל התורה שבעל פה. על פיה נבנו כל הבניינים של התורה שבעל פה.

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה

זיווג הגון, רפואה שלימה

או להבדיל, לעילוי נשמה

לפרטים: 02-5000455

orhachaim4@gmail.com

אדם אחד היה משליך סחורות מהאזנייה לתוך הים. כשראוהו אנשים שעמדו מחוץ לאזנייה תמהו לפשר מעשיו, וסברו כי חפץ הוא לרוקן את האזנייה. עמד שם פיקח אחד ואמר: "אדם זה ודאי אינו בעל הסחורות האלה! אילו היו שלו, הוא לא היה זורקן, אלא חס עליהן".

מכך הסיק החכם, כי בוודאי רוצה הוא לגנוב את האזנייה וכדומה.

אומר ה"חפץ חיים": אם אדם לוקח את התורה וזורק ממנה דברים כה יקרים, אות הוא כי התורה אינה שייכת אליו, הוא אינו בן תורה, כי אילו היה בן תורה הוא לא היה זורק כלום!!!

וכך בדיוק חייב כל בר דעת להבין, כי כל ויתור על קוצו של יו"ד מן התורה הקדושה - מוחק עולמות שלמים שנבנו על פי אותו קוץ, על פי אותו תג.

כמה מגוחכים הם אלו הרוצים לתקן את התורה ולהכניס בה שינויים על פי ראות עיניהם בהתאם להבנתם ולצרכיהם.

ה"חפץ חיים" זצ"ל עונה להם: דעו לכם. הקב"ה כתב דברים בשביל ללמד אותנו דרך ארץ. ואל לכם למחוק מהתורה דבר. והמחיש זאת במשל:

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

לרמז, שכל ההסתעפות של התורה שבעל פה באה מהאם! כל הפְּרָיָה וְהַרְבֵּי צומחת מהנקבה, ומשם נובעת כל המשכיותה. משום כך התורה נקראת "תּוֹרַת אִמָּה", שכן בלעדי התורה שבעל פה אין לנו כל המשכיות וקיום.

ומשום גודל מעלתה, הורה לנו הקב"ה לשמוע ולקבל את דברי החכמים הקדושים, חכמי התלמוד, אשר ידעו אל נכון לקרוא את התוכנית האלוקית הטמונה בתורה שבכתב, ולעשות ככל אשר הם מורים, גם אם בתורה כתוב "ארבעים" והם פירשו שהכוונה לשלושים ותשע!

לכל דבר הכתוב בתורה יש תכלית, צורך, לימוד.

ה"אור החיים" הקדוש מכנה את התורה שבעל פה "נקבה תסובב גבר".

הזכר אומנם משפיע, ומכל מקום הנקבה היא זו שמולידה, ממנה יוצא הוולד, הפְּרָיָה וְהַרְבֵּי.

משום כך אומר הכתוב (משלי א, ח):
 "שִׁמְעַת בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל תִּטְּשׁ תּוֹרַת אִמָּה", ולכאורה יש להבין, הרי מתאים יותר היה לומר להיפך:
 "שִׁמְעַת בְּנֵי מוֹסֵר אִמָּה וְאַל תִּטְּשׁ תּוֹרַת אָבִיךָ" שהרי הבן לומד תורה מאביו ואת המוסר לומד מאמו?

אומנם יש לומר שכוונת הפסוק

לעילוי נשמת

לורט אולנסקי בת מסעודה ז"ל

זליג (איסר) אולנסקי בן שושנה ז"ל

הקדוש הנודעים (כרך ב' פרשת תרומה קסא ע"א), שהקב"ה "אסתכל באורייתא וברא עלמא". התורה הקדושה, כאמור, היא התוכנית שעל פיה ברא הקב"ה עולם ומלואו. הקב"ה הסתכל, כביכול, בתוכנית המשורטטת בתורה, ועל פיה בנה את השמים, שמי השמים וכל צבאם, את הארץ ואת כל אשר עליה, את הימים ואת כל אשר בהם. משום כך, מי שמעמיק בלימוד התורה הקדושה וממית עצמו באוהלה יומם ולילה, נגלים לו כל טבעי עולם.

גדולי הדורות היו בקיאים בכל החוכמות שבעולם - רפואה, אסטרולוגיה וכו', וכמו שמצינו ששמואל העיד על עצמו (ברכות נח ע"ב): "נהירין לי שבילי דרקייעא כשבילי דנהרדעא" [ברורים ומובנים לי שבילי שמים - מסלולי הכוכבים - כשבילי נהרדעא עירי].

חכמי התלמוד, ובעקבותיהם חכמי ישראל שבכל דור ודור, שאבו

מתוך עומק עיונם בתורה את הידע, ההתמצאות וההבנה בכל התחומים, וזאת משום שהכל כתוב בתורה! על פיה, ולאחר ההסתכלות בה, הקב"ה ברא את הכל, ו"ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" (תענית ט ע"א). וכבר אמר בן בג-בג (אבות ה, כב): "הפוך בה והפוך בה דכולה בה".

משום כך, אומר ה"חפץ חיים" זצ"ל, ההלכה היא שספר תורה שחסר בו אפילו אות אחת - פסול! (רמב"ם הל' ספר תורה פ"י ה"א). אות אחת איננה רק אות אחת, היא עולם ומלואו! מי יכול לדעת כמה יבשות, שנבראו מאותה אות, חסרות.

התורה פותחת בפסוק: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ". התורה הקדושה נקראת "ראשית". ואומר הכתוב: "בְּרֵאשִׁית" - עם הראשית, עם התורה, "בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", "אסתכל בה באורייתא וברא עלמא".

כששאלו את ה"חפץ חיים" אודות

התורה והעדיף אותו על פני כל
חכמה אחרת.

לכן, גם אלו שבחרו להתעסק
במקצוע זה או אחר, צריכים
להקדיש זמן, בכל יום, ללימוד
התורה. אומנם הם מתעסקים
ב"ארץ", אך עליהם לזכור כי חובה
להקדיש זמן ל"שמים"!

אשריהם של אותם בני עליה מועטים
שתורתם אומנותם, תלמידי חכמים
העוסקים בתורה יומם ולילה,
שבחרו ב"שמים", והעדיפו את
המקצוע הנעלה והמרומם ביותר.

לימוד חכמות חיצוניות, השיב:

העולם זקוק לכל בעלי המקצועות
- טייסים ומהנדסים, חייטים
ועובדי נקיון. יש כאלו שעוסקים
במקצועות שנראים יותר מכובדים,
ויש כאלו שעוסקים במקצועות
פחות מכובדים. את כולם צריך,
העולם לא יוכל להתקיים בלעדי אף
אחד מהם.

אולם יש להבין ולזכור: התורה
הקדושה הרבה יותר גבוהה, גם
מאותם מקצועות הנראים מכובדים
ביותר! יש בה את כל החוכמות
שבעולם! אשרי מי שבחר במקצוע

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

לזותר ולזותר

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ (בראשית א, א).

התורה הקדושה רמזה בפסוק זה על
חשיבות מידת הענווה והוויתור -

גאון עוזנו, האי תנא ירושלמא,
מרן הרב חיד"א זצ"ל כותב בספרו
"פני דוד", ש"בראשית" אותיות
"בשארית", ללמדך שכל העולם
כולו לא נברא אלא בזכות ישראל
שנקראו "שארית", כמו שנאמר
(צפניה ג, ג): "שְׂאִרֵית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ
עוֹלָה".

ובמדרש תנחומא (עקב אות ג) אמרו,
שלא בחר הקב"ה בישראל, אלא
בעבור מידת הענווה שלהם, שהרי גם
באומות העולם יש מהם המקיימים
מצוות שבין אדם לחברו, ומהללים
לה' יתברך, ומקריבים קורבנות
לשם ה', כמו שנאמר: "כִּי מִמְּזֶרַח
שָׁמֶשׁ וְעַד מְבֹאוֹ גָדוֹל שְׁמִי בְּגוֹיִם"
(מלאכי א, יא. ועיין מנחות קי ע"א), ועם כל
זאת לא בחר הקב"ה אלא בישראל
בשביל ענווה שבהם.

וכמו שאמרו רבותינו (חולין פט ע"א)
על הפסוק (דברים ז, ז) "לֹא מִרְבֶּכֶם
מִכָּל הָעַמִּים חָשַׁק ה' בָּכֶם וַיִּבְחַר
בָּכֶם כִּי אַתֶּם הַמְעֻטִּים":

"אמר להם הקב"ה לישראל:
חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני
משפיע לכם גדולה אתם ממעטים
עצמכם לִפְנֵי. נתתי גדולה לאברהם,
ואמר "וְאַנְכִי עֶפְרָא וְאַפְרָא.." (בראשית
יח, כז), נתתי גדולה למשה ואהרן
ואמרו "וַנִּחְנוּ מֶה" (שמות טז, ז). נתתי
גדולה לדוד, ואמר "וְאַנְכִי תוֹלַעַת
וְלֹא אִישׁ" (תהילים כב, ז). אבל אומות
העולם אינם כן.

נבוכדנצר קיבל גדולה מאת ה',
ועשה עצמו אלו-ה - "אַעֲלֶה עַל
בְּמִיתִי עֵב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן" (ישעיה יד,
ד)... הוא נהג להיכנס ליער, לקרוא
לאריה, לתת לו מכה על הראש,
לקחת נחש קוברה ארסי, להקיף
את ראשו של האריה ולרכב כך על
האריה עד שנכנס לעיר (שבת קנ ע"א).
מי רואה אותו כך ואינו פוחד ורועד
ממנו!?

שבזכות ישראל, שהם ענווים, ברא הקב"ה את העולם.

עוד טרם בריאת האדם רצה הקב"ה ללמדנו את מידת הענווה שהיא הבסיס לעולם כולו.

לפני שברא הקב"ה את האדם אמר למלאכים: "נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ" (א), (כו), "נעשה" בלשון רבים. ומובא על כך ברש"י: "לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומידת ענווה, שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן".

במדרש (בראשית רבה ח, ח), על המילים "נעשה אדם", מצאנו דבר פלא: "רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן אמר: בשעה שהיה משה כותב את התורה, היה כותב מעשה כל יום ויום, כיון שהגיע לפסוק הזה, אמר

אבל ישראל אינם כן - הקב"ה נותן להם גדולה והם ממעטים את עצמם. אין הכוונה שהם אינם מכירים בערכם ובגדולתם, אלא שהם ממעטים את עצמם, ואומרים שכל מה שיש להם הוא מאת ה' יתברך, ולכן אין מקום לגאווה על כך.

לכן פתחה התורה במילה "בראשית", אותיות "בשארית" - מלשון שיריים, היינו ענווה, כמו שאמרו רבותינו (ראש השנה יז ע"א): "לְשֵׁאֲרִית נִחַלְתָּ" (מיכה ז, יח), למי שמשלים עצמו כשיריים".

זהו הטעם גם לכך שהסמיכה התורה את סוף חומש דברים ותחילת חומש בראשית במילים "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל" (דברים לד, יב), "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹקִים" (בראשית א, א) - לרמוז

הקב"ה ברא גם את המלאכים, ובוודאי לא נעזר בהם ולא נצרך לעצתם, ולא עוד אלא שהמלאכים לא חפצו בבריאת האדם, ואף על פי כן הקב"ה ברא את האדם. אם כן מדוע נמלך בהם?

ללמדנו מידת דרך ארץ וענווה, כי הענווה היא הבסיס לעולם כולו, ועל ידה ניתן להגיע לקניית החכמה, ולכן כבר טרם בריאת האדם נטע הקב"ה את מידת הענווה והשפלות.

אף על פי שהמלאכים לא סייעו בידי הקב"ה למעשה בבריאה, וקריאת מילים אלו עלולה לפתוח פתח לאפיקורסים לטעות ולחשוב שהמלאכים היו שותפים לבריאה, כמו שכתוב: "אִם לְלִצִּים הוּא יִלִּין וְלְעֲנָוִים יִתֵּן חֵן" (משלי ג, לד), כי הבא להיטמא פותחים לו (יומא לט ע"א). בכל אופן, כדי ללמד את החפצים לרכוש את מידת הענווה החשובה מאוד, לא נמנע הכתוב מלכתוב זאת.

לפניו: 'ריבון העולמים, מה אתה נותן פתחון פה למינים?' אתמהא".

משה תמה לפני הקב"ה: מדוע כתבת "נעשה" בלשון רבים?

"אמר לו [הקב"ה למשה]: כתוב, והרוצה לטעות יטעה!"

ממשיך המדרש: "אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, האדם הזה שבראתי, לא גדולים וקטנים אני מעמיד ממנו? שאם יבוא הגדול ליטול רשות מן הקטן ממנו, והוא אומר: מה אני צריך ליטול רשות מן הקטן ממני? והן אומרים לו: למד מבוראך, שהוא ברא את העליונים ואת התחתונים, כיון שבא לבראות את האדם נמלך במלאכי השרת".

הקב"ה ברא בעולם מינים שונים של אנשים: צעירים ומבוגרים, חכמים וסכלים, ואם יבוא הגדול ליטול רשות מן הקטן ממנו, ויהרהר לשם מה עליו לעשות זאת, יאמרו לו: למוד מבוראך - שהקב"ה ברא את המלאכים, ובכל אופן נהג בענווה ובדרך ארץ ונמלך בהם ושאלם: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו?"

ועל פי זה ביאר מורנו ורבינו מרן

[חס ושלום], ואין בכך לא תורה ולא חסידות, ושוב לא יוסיפו החסידים לנהור אליך".

החוזה קיבל את הדברים ובשבת שלאחר מכן בשעת הסעודה נעמד על רגליו, פנה אל אלפי חסידיו בלב נשבר וברוח נמוכה ואמר: "רבותי! מוצא אני מחובתי להודיעכם, כי הינכם טועים בי, ואין בי לא תורה ולא מעשים טובים. הדיוט גמור אני, ואל לכם לטרוח לבוא אלי, כי זוהי ביאה זוהי שיבה, ולא יהיה לכם מה ללמוד ממני..."

שמעו החסידים ונרעשו מגודל ענוותנותו העצומה של רבם ה"חוזה". הם יצאו משם נפעמים ופרסמו את גודל ענוותנותו ברבים. וַיַּעֲבֹר הָרֶנָּה בְּמַחְנֶה (מלכים א' כב, לו), והתחילו רבבות חסידים לדפוק על דלתותיו, כמאמר חז"ל (עירובין יג ע"ב): "כל הבורח מן הכבוד - הכבוד רודף אחריו..."

אחר זמן נפגש רבי עזריאל עם החוזה ושאלו אם עשה כאשר יעץ לו, השיבו החוזה: "כן, עשיתי כאשר ציוויתני, אך לצערי הרב נתרבו יותר

רבי עובדיה יוסף זצוק"ל בדרך הלצה על הפסוק: "שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עֲלֶיהָ וְלֹא יִדְּבְרוּ כְזָב, וְלֹא יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית" - מה ענין לא ידברו כזב ותרמית אצל "שארית" ישראל?

וביאר על פי מה שמספרים על ה"חוזה מלובלין", רבי יעקב יצחק הורביץ זצ"ל, גאון עולם וקדוש עליון בעל רוח הקודש, שפעם אחת נפגש עימו רבי עזריאל הורביץ זצ"ל המכונה "ראש הברזל", אב"ד דלובלין, גאון עולם וחרף, והטיח כלפיו שכאילו הוא מטעה את הבריות, ומתיימר להיות גאון וצדיק, ולכן נוהרים אליו אלפי חסידים, בו בשעה שיש גדולים ממנו בתורה ובחכמה.

ענהו החוזה: "ומה אעשה אם הבריות טועים בי ומשכימים לפתחי?"

אמר לו רבי עזריאל: "שִׁמְעַתְּ בְּקִלִּי אֵינְעָצָה. בשבת הבאה, כשיבואו אליך החסידים בהמוניהם ויהיו מסובים על שולחנך, תקום ותאמר להם את האמת - כי הינך כלי ריק

הבאים אלי והמשכימים לפתחי".
אמר לו רבי עזריאל: "כנראה שהחסידים חשבו שדבריך נאמרו מתוך ענווה יתירה, ולכן רבו הדופקים על דלתותיך, אך עכשיו אשיאך עיצה אחרת: בשבת הבאה, כשיבואו אליך החסידים המסתופפים בצלך, קום נא ואמור להם: 'דעו כי אני אחד מגדולי התורה ומגדולי הדור...', ואז בשומעם את גאוותך יפרשו ולא יוסיפו עוד לראות פניך".

השיב לו החוזה, "זאת לא אעשה בשום אופן, כי אומנם אני קטן שבקטנים, אבל שקרן וכזבן אינני!..."

זהו שאמר הכתוב: "שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עֲלֵה וְלֹא יִדְּבְרוּ כִּזְב", שאפילו אלה החושבים עצמם כשיריים, ונקראו "שארית" נחלתו, גם כן לא יעשו עוולה לדבר כזב עבור קיום הענווה שלהם, לגרום לחסידיהם המסתופפים בצילם להימנע מלבוא בגבולם...

בני אדם רגילים לחשוב שהמנצח הוא מי שהבים, השפיל ופגע בחברו. אך האמת היא שהמנצח האמיתי הוא האדם שהצליח להכניע את עצמו ולוותר לחברו!

"איזהו גיבור? - הכובש את יצרו!"
(אבות ד, א; תמיד לב ע"א).

הוותרן הוא המנצח הגדול! הוא ניצח! הוא הכניע את יצרו, את האגו והגאוה שלו!

הכוח לוותר נובע מענווה. על ידי שאדם שם עצמו 'בשארית', הוא מסוגל להתגבר ולא לתבוע גם דברים שמגיעים לו על פי דין.

צריך לזכור, כי לעולם לא יפסיד אדם מויתור לחברו!

כמובן, שכוונתנו כאן היא לוותר בעניין מידות, ולא חס וחלילה על מצוות או על האמונה בה'.

בעניינים אלו צריך לעמוד כצור חלמיש - "כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְבָּעוֹת אֲשׁוּרֵנוּ" (במדבר כג, ט). אנחנו מאמינים בבורא העולם ורוצים את התורה, ולא ניתן לאף אדם בעולם

לקחת מאיתנו את הדברים הללו. קיום התורה ומצוותיה תלוי ברצונו החופשי של כל אדם. אדם לא יכול לומר: 'הם לא נתנו לי לקיים...' התירוץ הזה אינו מתקבל! כל אחד ואחד צריך לעשות את הדברים שהוא מאמין בהם, ולעמוד כצור חלמיש כנגד המבקשים להחלישו ולהרפות את ידיו.

אבל בכל שאר ענייני העולם, שבהם עלינו לכופף את מידותינו - מן הראוי לוותר ולוותר, ללא גבול, כי מויתור רק מרוויחים!

ידוע המעשה ביהודי שהתגורר בבניין משותף, בקומה השניה. בדירה מתחתיו פתח השכן חנות למכירת מיטות ולולי תינוקות. מידי בוקר היה בעל החנות משכים

קום, פותח את חנותו, ומתחיל למלא את רחבת המדרכה שלפני הבניין במיטות ובלולים, כדי למשוך את העוברים ושבים לחנות.

המיטות והלולים חסמו את המדרכה והפריעו מאוד את דרך הגישה לבניין, והדבר חרה ביותר לשכן.

הוא ניגש לבקש מבעל החנות להפסיק את התצוגה הזו, והסביר כי לא רק שהמראה מפריע לו, אלא גם ילדיו הקטנים שאינם יכולים לעבור, נאלצים לחצות את הכביש ולהאריך את דרכם לתלמוד התורה. אך בעל החנות נותר אדיש לבקשותיו. לא נָשַׁת לְבָבו גַּם לְזֹאת (שמות ז, כג), לא הקשיב לבקשות השכן, והמשיך להציג את הסחורה על המדרכה כרגיל.

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

בתכלית, סבר וקיבל את דברי הרב. הוא גנז את תוכניתו המקורית להתלונן בעירייה למרות הקושי הגדול, בלע את לשונו - ושתק.

חלף חודש וחצי. בביתו של היהודי טיפס התינוק בן השנה וחצי על אחד החלונות הבלתי מסורגים, ועוד לפני שהספיקו בני הבית לעצור אותו - צנח למטה למרבה הזוועה. תינוק בן שנה וחצי - מקומה שניה!... הם דוהרים החוצה ואינם יודעים מה הם עומדים לראות בעוד רגע. חי? פצוע? או חלילה...

הם מוצאים אותו בוכה בתוך אחד הלולים... הנפילה נבלמה על ידי מזרן אורתופדי של החנות מן

לאחר התעלמות ממושכת גם מבקשות תקיפות, החליט השכן כי אין מנוס אלא לערב בעניין את העירייה. קנס אחד של פקח יבהיר את העניין טוב יותר מכל הדיבורים שלא הועילו.

לפני שעשה צעד מעשי כלשהו, החליט בכל אופן לגשת לשאול את מרן הסטייפלר זצ"ל, אם מותר לעשות זאת, ואם כדאי לנקוט בצעד כזה.

ענה לו הסטייפלר: "וְעָתָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִלִּי, תוֹתֵר לוֹ, אֶל תִּמְסֹר אוֹתוֹ לְעִירֵייהָ, וְדַע לָךְ שִׁמּוּיֹתוֹר לֹא מִפְסִידִים!"

אותו אדם, שהיה ירא שמים

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

הקומה הראשונה!... חיייו של הילד
נצלו!

ללמדך שאין אדם מוותר ומפסיד,
וְשִׁמְעָ לְעֵצָה חָכָם (משלי יב, טו).

לפעמים חושב אדם: 'לא אוותר לו!
אני אלך איתו עד הסוף!...' ואינו
יודע איזו טובה גדולה עתידה לצאת
לו מן הוויתור הזה.

עלינו לזכור, כי כל תוכנית הבריאה
הינה רק בשביל אותם ענווים
וותרנים!

כל חיייו צריך האדם לעבוד על מידת
הענווה שלו. אל לו לחשוב 'אני
ואפסי עוד!' אל לו להיכנס לביתו
ולהתחיל לחלק פקודות. וכי מפקד
הוא?...!

באחת השנים הגיע לישיבה רב סרן
אחד שרצה לחזור בתשובה, אבל
היה לו אופי בולט של מפקד. מחלק
פקודות לכל הסובבים: 'עשה כך!
'אל תעשה כך!'

פעם אחת הנהג שלי לא הגיע
ובקשתי ממנו שיסיע אותי. לפני

שיצאנו לדרך אמרתי לו שלדעתי
כדאי לו לנסוע בדרך מסוימת, והוא
אמר: "לא כבוד הרב, יש לנסוע
בכיוון השני"...

וכאן אמרתי לו שתי מילים שהיו
בבחינת הקש ששבר את גב הגמל,
מילים שחינכו אותו - "כן אדוני
המפקד!"

ומני אז הוא השתנה כליל. נוספו
לכך עוד כמה וכמה כתישות שעבר
כאן, וכיום לא ניתן כלל להכירו!

אני רואה אותו מידי פעם והוא אומר
לי: "כבוד הרב, לולי הרמיזות שהרב
רמז לי והכתישות שהרב כתש אותי
בשיעורים - הייתי מספיק להתגרש
עשר פעמים"...

זה לא קל לנהוג במידת הענווה,
אך מי שמתנהג עם הסובבים אותו
- בבית, ובכלל - בענווה ובהכנעה,
הוא זה שמצליח!

אדם שמתנהג בענווה ומוותר -
מצליח בכל אשר יפנה, ולוואי ונזכה
להיות מאותם ענווים!

מטרת הבריאה

אין חכמה עילאית כמו התורה הקדושה, בשבילה ברא ה' יתברך את כל העולם כולו.

רק באמצעות לימוד התורה ניתן לזכות להיות שלמים ומתוקנים, רק לומד התורה זוכה להיות האדם השלם הדומה לקונו.

ה"חפץ חיים" זצ"ל מבאר זאת באמצעות משל נפלא:

כאשר אדם שוכר חנות ברחוב או בקניון מרכזי, מקום שנכנסים ויוצאים בו בכל יום עשרות אלפי אנשים, הוא משלם דמי שכירות גבוהים ביותר, מלבד תשלום המיסים לעירייה.

לכאורה אין מובן פשר הדבר: לשם מה הוא מוכן לשלם סכום עצום זה לשכירת החנות? וכי הוא רוצה לעבוד רק בשביל השכירות?

אולם לאמיתו של עניין צעד זה משתלם ביותר, שהרי שוכר החנות מצפה שעל ידי פתיחת עסק במקום

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (בראשית א, א).

התורה הקדושה מתחילה במילה "בראשית". ורש"י מביא את דרשת חז"ל (בראשית רבה א, ו): בראשית - בשביל ראשית. ומה היא ה"ראשית"? התורה נקראת "ראשית", שנאמר (משלי ח, כב): "ה' קִנְיֵי יְרֵאשִׁית דִּבְכּוֹ", וישראל נקראו "ראשית", שנאמר (ירמיה ב, ג): "קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' יְרֵאשִׁית תְּבוּאָתָה".

הקב"ה ברא את כל הבריאה כולה בשביל התורה ובשביל ישראל, ושניהם דבר אחד הוא, כי ישראל הם לומדי התורה, ולשם כך נוצרו.

תכלית העולם היא דבר אחד - לימוד התורה הקדושה. בתורה כלול הכל, "הַפֶּן בָּהּ וְהַפֶּן בָּהּ, דִּכְלָא בָּהּ" (אבות ה, כא).

על ידי לימוד התורה יודעים כיצד להתנהג בכל עניין: עם ההורים, עם בני הזוג, עם הילדים והשכנים, בעבודה, ועם הפועלים - הכל כתוב בתורה.

מאוד שאין כדוגמתו.

ומהו?

התכלית של כל ה"חנות" הזאת שנקראת "העולם הזה" - זו התורה הקדושה, ואם בני האדם ילמדו ויהגו בה, הרי שה' יתברך כביכול "השיג" את מטרתו בבריאה.

אדם הפותח חנות, יודע שזמן רב יחלוף עד שישגי את מטרתו. בהתחלה מגיעים קונים מועטים, והוא אינו מכסה אפילו את השכירות, אבל אט אט העסק פורח ומשגשג.

חלפו שנים רבות מעת בריאת העולם, ועדיין לא ניתנה התורה. בדור הפלגה היה צורך להחליף את "המדפים" בחנות, ובדור המבול הוחלפה "הסחורה" כולה בחדשה...

זה דווקא, הכנסותיו בהמשך תהיינה כה גבוהות, עד שתכפלנה ותשלשנה את דמי השכירות והמיסים, ולכן שכר חנות במקום כזה.

והנמשל: הקב"ה ברא את העולמות כולם, ו"שכר" גם את העולם הזה.

לכאורה יבוא השואל וישאל: לשם מה ה' יתברך צריך את העולם הזה? "הֲנִיָּה הַשָּׁמַיִם וְהַיָּם הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְלוּךָ" (מלכים א' ח, כו), ה' יתברך בורא הרים וגיאות, ציפורים ועופות, חיות ובהמות, חיטה, שעורה, גפן, תאנה ורימון, שמש וירח, כוכבים וגלקסיות - מה תכליתו של כל זה העולם?

אם הבורא יתברך ברא את העולם הזה - אומר ה"חפץ חיים" - ודאי יודע הוא שיצא לו מכך רווח גדול

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אילו לא היו נבראים יצר הטוב ויצר הרע, ולא היה צורך לעמול ולהילחם בכל הכוח נגד היצר הרע, לא היה האדם מצליח להגיע לשלימות. דווקא על ידי מלחמה, עמל וקושי - זוכים להגיע למדרגת השלימות.

אך בסופו של דבר הגיע העולם ליום הנכסף: "וַיְהִי עֶרְבַּ וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי" (בראשית א, לא), יום שישי בסיון המיוחל, בו ניתנה תורה לישראל, יום מתן תורה - היום שבו התממשה כל תכלית בריאת העולם.

משל לשתי מדינות שלחמו זו בזו. אחת המדינות היתה בעלת עוצמה רבה.

היא היתה מדינה גדולה וחזקה, וכן היו ברשותה כלי נשק עוצמתיים, ולכן חייליה הצליחו בקרבות הרבים, הרגו, הרסו ושבו.

יועצי המדינה המובסת, שידעו כי צפויים למדינתם כישלונות רבים נוספים, התכנסו ודנו במצבם הקשה. מסקנתם היתה שבאופן

רבנו חיים ויטאל ז"ל כותב בשם רבו רבנו האר"י ז"ל, שאם הקב"ה לא היה בורא את העולם, היה חסר בשלימות הבריאה.

הקב"ה שלם בכל מעלה ומידה, לא צריך משהו שישלים אותו - חס וחלילה. איך, אם כן, אומר רבי חיים ויטאל שחסר בשלימות?

כוונת דבריו אינה שהיה חס ושלום חסר בשלמותו יתברך, אלא שהיה חסר בשלימות של בני האדם.

להצלחה, זיווג הגון ורפואה שלמה
יגאל בן לורט וזליג (איסר)

למחרת בבוקר, כאשר התכוננו האויבים למלחמה, גילו למורת רוחם שכל כלי נשקם נעלמו. מיד הרימו ידיים ונכנעו.

המדינה העוצמתית נכנעה לפני המדינה החלושה, כי הנשק נמצא אצל המדינה החלושה.

התורה הקדושה היא הנשק הגדול והחזק ביותר נגד היצר הרע - כמאמר חז"ל "בראתי יצר הרע - בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל"ב).

היצר הרע יודע זאת היטב, ולכן כל מלחמתו, מגמתו ועסקו הם לבטל את לומדי התורה.

טבעי אין להם סיכוי לנצח. חיל מדינת האויב גדול וחזק מהם, ואם ילכו בדרך המלחמה לא תהיה ברירה אלא להיכנע ולהרים ידיים.

הם הבינו, כי הדרך היחידה לנצח את האויב היא רק אם יצליחו למצוא את מקום מצבורי הנשק של האויב ולקחת ממנו את כל כלי המשחית.

הלכו וחיפשו את מצבורי הנשק, וכשמצאו תכננו איך לכובשם ולרוקנם בזריזות.

חיש מהר נשלחו מספר קבוצות קומנדו למחנה האויב, ובאישון לילה הפתיעו את האויב ולקחו את כלי המשחית שהיו ברשותו.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

מובטח, וליצר הרע אין אלא להיכנע ולהרים ידיים.

לכן התורה פותחת במילה "בראשית" - בשביל התורה וישראל שנקראו ראשית, ללמדך שאם ילמדו ישראל את התורה הקדושה יצליחו בכל מעשי ידיהם וינצחו את אויביהם.

אם נתאמץ לעסוק בתורה ולהגות בה יומם ולילה - נצליח להביס את היצר הרע.

"אם פגע בך מנוול זה מושכהו לבית המדרש. אם אבן - הוא נימוח, אם ברזל - הוא מתפוצץ" (סוכה נב ע"ב). הנשק שלנו הוא התורה, באמצעות לימוד התורה ניצחוננו בקרב

הכוחות האדירים שבאדם

נפח", כלומר, בעת שהקב"ה יצר את האדם, הוא נפח בו, כביכול, חלק מעצמותו.

באדם מוטבעים כוחות שמימיים, ואם וכאשר הוא זוכה להתחבר אליהם בחיבור גמור, הוא מסוגל להגיע לדרגות גבוהות ועצומות עד אין קץ. על המקובל האלוקי, עיר וקדיש מן שמיא נחית, רבנו האר"י הקדוש מסופר, שישן בשבת כששפתיו ממלמלות.

וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם (בראשית א, כז).

התורה מעידה כי הקב"ה ברא את האדם בצלמו. ומכאן ראייה כי נטועות בנו תכונות עילאיות משל הקב"ה, ומחמתן יש בנו יכולת להגיע לדרגות נישאות שאין לתארן ולשערן.

נאמר בפסוק: "וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים" (בראשית ב, ז), ואמר רבותינו (זוהר בראשית כז ע"א): "מאן דנפח מדיליה

בשבעים שנה!

אחד התלמידים ראה את שפתי רבו דובבות וקירב את אוזניו לפה הקדוש בתקוה לקלוט דבר מה מחידושי האר"י. בעוד התלמיד מנסה להבין את הנאמר, הקיץ לפתע האר"י הקדוש משנתו וראה לנגד עיניו את אוזן תלמידו.

"סליחה ומחילה!" התנצל התלמיד, "ראיתי את שפתי רבנו ממלמלות מתוך שינה, והטיתי את אוזני לשמוע את דברי תורתו המאירים והקדושים!".

לשמע הדברים, העלה האר"י בת שחוק על שפתיו ואמר: "אם אבקש לבאר לך את סתרי התורה אשר קיבלה עתה נשמתי בעת שישנתי בסוד הפסוק 'וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן' (במדבר כב, כח), - לא יהיה די אפילו בשבעים שנה!".

האר"י הקדוש עזב את כל הבלי העולם הזה, התקדש והיטהר ודבק בקב"ה. ומחמת כן נפתחו לו שערי בינה ואורה עד שהיה ביכולתו להשיג בחלום של רגע אחד, תורה הנלמדת

הבורא יתברך הטביע חכמה אלוקית, אפילו בבעלי החיים - בחיות, בבהמות, בעופות, בשרצים וברמשים. לעיתים נקבת הזכוב מטילה את ביציה בתוך שעועית רכה. לאחר מכן היא מותירה את צאצאיה להתפתח בכוחות עצמם. אבל היא יודעת שעם הזמן השעועית תלך ותתקשה, והזכובים הקטנים שיבקעו מהביצים, ילכדו בתוך השעועית וימותו. לכן היא פוערת מחילה בבשר השעועית עד למקום הביצים, כדי שהזכובים יוכלו לצאת בבוא העת לאוויר העולם. מנין לזכובה ידע כה נרחב? כיצד היא יודעת שהשעועית עתידה להתקשות? האם היא בעלת "רוח הקודש"?!

יהיו שיאמרו כי אלו אינסטינקטים טבעיים הנטועים בבעלי החיים, אולם מי שטבע את האינסטינקטים הללו, הוא ה' יתברך שנטע חכמה עצומה בבריותיו!

ידוע כי היונה אינה נוטשת את שובכה. פעם ערכו מחקר מעניין. לקחו יונים מגרמניה, סימנו את רגליהן בצמיד זיהוי מיוחד והעבירו אותן לשווייץ, מרחק שבע מאות קילומטרים מהשובך. והנה לאחר כמה ימים, שבו היונים לשובכן שבגרמניה.

בתחילה סברו החוקרים כי אולי היונים מכירות את הדרך, אולי יש להן בשווייץ ידידות שהנחו אותן במעופן. לקחו החוקרים את אותן היונים לאנגליה, מרחק אלף קילומטר מהשובך, ולמרבח הפלא כעבור ימים אחדים הן שבו בחזרה למקומן המקורי. כל זאת בלי מפות, בלי מכשירי ניווט, ובלי ידע גיאוגרפי.

הצרעה מטילה את ביציה בתוך החול, ומאחר והיא חוששת שהביצים יטרפו על ידי שרצים למיניהם, היא מצפה אותן בקליפה המגינה עליהן.

כאשר הצרעות בוקעות מהביצים, אמא צרעה צריכה להאכיל אותן בזבובים, אבל היא יודעת כי זבובים מתים עלולים להירקב, וצאצאיה המפונקים לא ירצו לאכול מאכל מעופש. לכן היא משתקת את כנפי הזבוב, כדי שלא יוכל להימלט. וכאשר הצרעות הקטנות בוקעות מהביצים, הן אוכלות את הזבובים החיים שהוכנו מבעוד מועד.

ואם בבעלי החיים מוטבעת כזו חכמה, בבן אדם על אחת כמה וכמה!

איננו מודעים לעוצמת הכוחות והיכולות שבורא העולם השריש בנו. לאחר שנות חיים ארוכים, כשאדם יתייצב בפני בית דין של מעלה, הוא עלול להתבייש, כאשר בורא העולם יאמר לו: 'נטעתי בך כוחות כבירים, יכולת להגיע לעוצמות רוחניות אדירות, מה עשית עם הכוחות הללו? למה לא השתמשת בהם?!'.

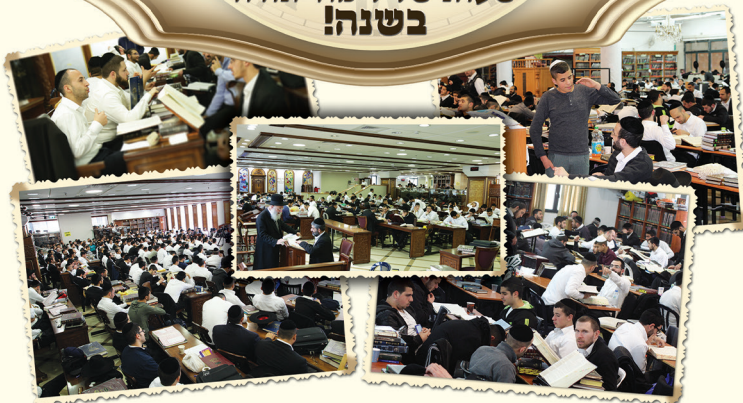

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,
רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו
ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל ת.נצ.ב.ה.